

NDM.CZ

1. VZPOMÍNKA JANA BENKA NA JOZEFA ÁBELA

26.02.2024 ndm.cz - Zemřel Jozef Ábel[Odkaz na originál](#)

Klíčová slova: Divadle (2); Antonína; divadla; Dvořáka; Jiřího; moravskoslezského; Myrona; Národního; operetě; operní; operním; ostravské; ostravským

"Být přítelem takové osobnosti, jakou byl Jozef Ábel, bylo štěstím." Vzpomínka dlouholetého jevištního mistra **Národního divadla moravskoslezského** pana Jana Benka na Jozefa Ábela.

Honzo, teraz čítam, že zomrel včera Jožo Ábel, a lebo viem, že ste boli dobrí kamaráti, tak ti volám ako prvému." Šok. To ale... Ještě minulý týden jsme si spolu povídali a posílali nějaké "ptákoviny" plné humoru a vtipu... a

Jozef Ábel, kamarád a **operní** zpěvák, byl obdivovaný **ostravským operním** i operetním publikem, neb velice často jako host zpíval v letech 1966 až 1982 též v klasických operetách uváděných v **Divadle Jiřího Myrona**. Ostatně tam jsem se s ním setkal poprvé při představení inscenace Země úsměvů, v níž úžasným způsobem ztvárnil postavu Prince Su-Čonga, což dokazuje televizní záznam z roku 1973; snad jediný z mnoha pořadů zasvěcených **ostravské operetě**, který se zachoval po vytopení archivu ČT Ostrava. Pamatuji si, že jsem byl tehdy jeho výkonem naprosto fascinován. Nejenže jeho dokonalý operní zpěv byl nádherný, ale i samotný herecký projev byl až neskutečný. On tu roli nehrál, všichni v hledišti i na jevišti věřili, že v té chvíli vidí a slyší skutečného Prince Su-Čonga. To, že se takto opravdově zhošťoval všech rolí, jsem zjistil během dalších let svého působení v dnešním **Divadle Antonína Dvořáka**. Časem mezi námi vzniklo přátelské pouto, a to nejen díky mé lásce k opeře, ale také díky až neuvěřitelně veselá a hravé povaze tohoto úžasného člověka a pěvce, o jehož lidských i uměleckých kvalitách nebylo pochyb.

Chtěl bych v této souvislosti připomenout jeho třetí nádhernou vlastnost, a to smysl pro humor a pro vytváření komických situací jak v zákulisí divadla, při zkouškách a korepeticích, tak velice často též během představení, kdy občas uváděl své kolegy a kolegyně do těžko řešitelných situací, které se snažili ustát a hrát tak, aby divák nepoznal, že je tam něco, co by tam vůbec nemělo být. Jistě, jeho humorné gesto či póza byly určeny kolegům, ale někdy se Jožo nechal unést sám sebou a pak už byl "žertík" na hraně. Vzpomínám si, že se jednou v neděli dostavil do divadla na představení Verdiho Aidy. Jak si žádá tato opera, byla co do výpravy Vladimíra Šrámka, režie Jiřího Hylase a obsazení pojata velkolepě. Jedna z dominantních scén, triumfální pochod, byl narežirován tak, že celý vítězný průvod včetně vojáků se zajatci vycházel po schodech z kulisárny na zadní jeviště, postupoval dál až k portálům předního jeviště, kde na trůně seděl král, jemuž průvod vzdal hold, a mizel v portálech vpravo a vlevo. Nutno říci, že vojáci, vybraní z řad statistů, byli chlapi, kteří měřili tak kolem metru devadesát, byli nalíčení po celém těle hnědou tělovou barvou, pouze kolem beder měli jakési upravené cáry plátna, v rukou štíty o velikosti přibližně sto padesát centimetrů. Kráčeli hrdě a vypadalo to velice působivě a důstojně.

Jožo Ábel se chvíli procházel v útrokách divadla, a přestože do této inscenace nebyl obsazen, zavolal si náhle do šatny oblékačku a maskérku. Nechal se také natříit nahnědo, ale jen levou část těla, bedra mu zakryly taktéž jakýmsi kusem plátna, no a takto vybaven se vrátil do kulisárny, kde připravení statisté, vojáci, čekali na signál ke vstupu na jeviště. Jožo jednoho z nich požádal o štít. Dotyčný chlapík byl zprvu udiven, když však vzápětí zjistil, že se jedná o Mistra Ábela, odevzdal mu jej bez protestů, a to právě ve chvíli, kdy už svítila zelená a slavnostní pochod trubek aidovek velel k výstupu na scénu. Defilé bylo jako vždy důstojnost sama, až do příchodu vojska... Mezi urostlými vojáky najednou kráčel pouze štít. Jožo Ábel byl totiž menšího vzrůstu, a tak mu vykukovaly jenom nožičky a nalíčené levé ramínko.

To už se ale ostatní účinkující snažili natočit k hledišti tak, aby divák neuzřel jejich rozesmáté tváře. Vrchol ovšem nastal, když vojáci došli před krále a Jožo, poodkryv štít, který ho jinak úplně zakrýval, na udiveného krále Jana Kyzlinka udělal, tak aby to divák nezaregistroval: "Kukuk ..."

Těžko to mohl sedící pan Kyzlink ustát, a tak, aby zachoval důstojnost své role, otočil hlavu do jeviště a snažil se "udržet smích dovnitř". Vysoké trůnní křeslo se na levém portále pod záchvěvy jeho majestátní postavy začalo chvět a inspicient v obavě, aby se náhodou nezřítilo do orchestru, povolal kluky z techniky, aby je nenápadně ze zadu za portálem přidržovali prsty.

Ještě že se jednalo o závěr obrazu a opona ukončila jednání. Jožo byl nesmírně spokojen, divák nic nepoznal a kolegové ještě dlouho o tomto jeho kousku v zákulisí žertovali. Takových příhod, více či méně publikovatelných, bylo s Jožou Ábelem mnoho. Vždy dokázal vše řešit s úsměvem a vnášet dobrou pohodu. I proto byl miláčkem kolegů, a zvláště kolegyň a jeho humory, i když někdy velice svérázné, mu takzvaně vždy a u všech prošly.

[« zpět na začátek](#)